

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 72/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., P., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 131/2010 a jeho uznesením zo 16. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2010 doručená sťažnosť P. J. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj práva na

spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 131/2010 a jeho uznesením zo 16. novembra 2010, ktorým „potvrdil uznesenie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 13 C 13/2010 zo dňa 23. 8. 2010, vo výroku o náhrade trov konania a ktorým rozsudkom (zrejme uznesením, pozn.) zaviazal žalobcu, (t. j. sťažovateľa, pozn.) nahradiť žalovaným trovy odvolacieho konania“.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou okresnému súdu domáhal „vydania bezdôvodného obohatenia za neopodstatnené užívanie nehnuteľností v jeho vlastníctve“ nachádzajúcich sa v katastrálnom území mesta Prešov, za čo požadoval „ako náhradu“ od žalovaných v 1. až 8. rade zaplatiť v žalobe uvedené sumy spolu s úrokom z omeškania.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Súd prvého stupňa... vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh... Vo výzvach bol sťažovateľ náležite poučený o tom, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví... Keďže sťažovateľ súdny poplatok za návrh nezaplatil, súd prvého stupňa podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. konanie zastavil. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p., podľa ktorého, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. K zastaveniu konania došlo z dôvodu, že sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok za návrh, pričom žalovaní v 1. až 8. rade svojim správaním nezaplatenie súdneho poplatku zo strany sťažovateľa nezavinili... Voči tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, doručené súdu dňa 20. 9. 2010, a to len proti výrokom, ktorými súd prvého stupňa rozhodol tak, že zaviazal sťažovateľa uhradiť žalovaným trovy konania.

Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, okrem výroku o zastavení konania a zaviazal sťažovateľa zaplatiť každému zo žalovaných trov odvolacieho konania...“

4. S poukázaním na rozhodnutie iného senátu krajského súdu v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. 4 Co 40/2010, v ktorej postupoval krajský súd pri aplikácii ustanovenia § 148 inak ako v jeho veci (sp. zn. 17 Co 131/2010) sťažovateľ uviedol:

„... porušovateľ sa v sťažnosťou napadnutom uznesení odklonil od platnej judikatúry a s uznesením na ktoré poukazoval porušovateľ, od ktorého očakával totožné rozhodnutie v napadnutej veci, sa nijako nevysporiadal, resp. si uznesenie KS v Prešove zo dňa 30. 4. 2010, sp. zn. 4 Co 40/2010, ktoré bolo prílohou odvolania, ani neprečítal... Keďže porušovateľ rozhodol inak ako iný - spomínaný senát krajského súdu a pritom nijako neodôvodnil svoj názorový posun, v posudzovanej veci významne narušil princíp právnej istoty a legitímneho očakávania. Bolo namieste, aby porušovateľ podrobne odôvodnil, nie iba svoj právny názor, ale aj odchýlenie od postupu iného senátu... Takýmto postupom sa porušovateľ dopusti ľubovôle, odporujúcej základnému princípu materiálneho právneho štátu, ktorým je predvídateľnosť rozhodnutí orgánov súdnej moci a s nimi súvisiaci princíp právnej istoty, majúci v konečnom dôsledku dopad aj na rovnosť účastníkov súdneho konania...“

5. Podľa názoru sťažovateľa *„Napadnutým rozhodnutím a postupom všeobecných súdov, rozporným s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, boli porušené základné práva sťažovateľa, zakotvené v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“*.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd *„na základe dôvodov uvedených v sťažnosti, po jej prerokovaní rozhodol Nálezom nasledovne:*

1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Postupom porušujúcim čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd bolo základné právo sťažovateľa, podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušené Krajským súdom v Prešove, uznesením zo dňa 16. 11. 2010, č. k.: 17 Co 131/2010.

3. *Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 16. 11. 2010, č. k.: 17 Co 131/2010, sa zrušuje.*

4. *Vec sa vracia na ďalšie konanie.*“.

Sťažovateľ si súčasne uplatnil nárok na náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

9. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie označených článkov ústavy a listiny, základných práv zaručených ústavou a listinou, ako aj práva zaručeného dohovorom postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 131/2010 a jeho uznesením zo 16. novembra 2010, najmä z dôvodov uvedených v bode 4.

10. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa preskúmal opodstatnenosť predloženej sťažnosti v naznačenom smere, predovšetkým možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom krajského súdu v odvolacom konaní (vrátane jeho rozhodnutia) a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a tiež práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorého sťažovateľ v petite svojej sťažnosti namietal.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne v čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

12. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 248/08). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

13. Článkom 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, predovšetkým práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý proces, ktorému ochranu poskytuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01),

vrátane návrhu o námietke zaujatosti alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04). V prípade sťažovateľa však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok namietané porušenie označených práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Nespokojnosť sťažovateľa s obsahom (odôvodnením) rozhodnutia krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným.

14. Ústavný súd poznamenáva, že rozhodnutie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997).

15. Práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jeho priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy). Ustanovenie § 146 Občianskeho súdneho poriadku umožňuje súdu, aby vychádzajúc z konkrétnych okolností posudzovanej veci v medziach týchto zákonných ustanovení nepriznal náhradu trov konania (odsek 1) alebo priznal náhradu trov konania (odsek 2) jeho účastníkom.

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory

všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

17. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a tiež jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

18. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa uznesením sp. zn. 17 Co 131/2010 zo 16. novembra 2010 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, listiny a dohovoru.

19. Sťažnosťou napadnutým uznesením krajský súd „v právnej veci žalobcu: P. J... proti žalovaným: 1/... 8/... o náhradu za užívanie nehnuteľnosti, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 13 C 13/2010-100 zo dňa 12. 08. 2010“ potvrdil prvostupňové rozhodnutie okrem výroku o zastavení konania. Súčasne uložil sťažovateľovi zaplatiť žalovaným trovy odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd v podstatnom uviedol:

„Proti tomuto uzneseniu (t. j. prvostupňovému, pozn.) v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie, a to proti všetkých výrokom o trovách konania, žalobca. Namietal, že prvostupňový súd postupoval neštandardne, ak konanie nezastavil s tým, že účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Je nesprávne pokiaľ sa priznávajú

žalovaným trovy konania, ak sa konanie zastavuje pre nezaplatenie súdneho poplatku a navyiac, ak sa žalovaní vyzývajú na vyčíslenie trov konania. Poukázal pritom na iné konania, v ktorých pri rozhodovaní o trovách konania pri zastavení pre nezaplatenie súdneho poplatku bolo rozhodované podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnuté výroky uznesenia súdu prvého stupňa zrušil.

K odvolaniu sa písomne vyjadrili žalovaní. Žiadali, aby odvolací súd napadnuté výroky uznesenia súdu prvého stupňa potvrdil. Uplatnili si trovy odvolacieho konania. Súd prvého stupňa vo veci správne rozhodol v súlade so zákonom. Žalobca voči žalovaným vedie množstvo sporov, čím žalovaným vznikajú náklady predstavujúce trovy konania. Na výzvu súdu sa k veci vyjadrili a využili právo zastúpiť sa právnym zástupcom. Pokiaľ by sa neboli k veci vyjadrili, mohlo by byť ich správanie posudzované tak, že bez vážneho dôvodu nesplnili povinnosť uloženú súdom v uznesení a mohlo by dôjsť k vydaniu rozsudku pre zmeškanie. Náklady na zastúpenie vznikli zavinením žalobcu. Aj konanie bolo zastavené zavinením žalobcu. Práve žalobca je povinný znášať zodpovednosť za svoje konanie a za neodôvodnene uplatnený nárok vo veci samej. Preto prvostupňový súd správne rozhodol, keď rozhodol o trovách konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá veta. Poukázali aj na judikatúru odvolacieho súdu, kde v iných konaniach aplikoval práve namietané zákonné ustanovenie. Uplatnili si trovy odvolacieho konania, ktoré aj písomne vyčíslili, pričom u každého zo žalovaných tieto trovy odvolacieho konania predstavujú sumu 40,12 eur.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O. s. p. preskúmal napadnuté výroky uznesenia súdu prvého stupňa spolu s konaniami, ktoré im predchádzali v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, pretože je to v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu proti napadnutým výrokom o trovách konania nie je dôvodné.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa vydal vyšší súdny úradník. V spise sa nachádza záznam, podľa ktorého zákonný sudca nemienil odvolaniu žalobcu vyhovieť a nariadil vec predložiť na ďalší procesný postup podľa § 374 ods. 4 O. s. p. odvolaciemu súdu.

Odvolací súd zistil, že žalobca podal žalobu na zaplatenie sumy 1.546,45 eur a 1.697,11 eur s prísl. Súdny poplatok nezaplatil, aj keď v súlade s § 5 ods. 1 písm. a/

zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch mu vznikla poplatková povinnosť podaním návrhu na začatie konania.

Na zaplatenie súdneho poplatku bol vyzvaný na základe pokynu sudcu a zároveň bol na základe pokynu sudcu doručený návrh na začatie konania (žaloba) žalovaným, ktorí boli vyzvaní, aby sa k tejto žalobe vyjadrili. Žalovaní po doručení žaloby a poučení súdu prvého stupňa si zvolili pre svoje zastúpenie právneho zástupcu, ktorý v mene každého individuálne napísal vyjadrenie k podanej žalobe. Vo vyjadrení priamo si uplatnil trovy konania. Potom, čo boli výzvy na zaplatenie súdnych poplatkov doručené žalobcovi, tento na výzvy nereagoval, súdny poplatok nezaplatil, a preto správne postupoval súd prvého stupňa, keď podľa § 151 ods. 4 O. s. p. vyzval žalovaných na vyčíslenie trov konania, pretože uznesenie vo veci, keď sa zastavuje konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku sa nevyhlasuje na nariadenom pojednávaní. Súd môže priznať náhradu trov konania účastníkovi proti druhému účastníkovi len v prípade, pokiaľ o trovy konania požiada. Dôležitá je teda žiadosť o zaplatenie trov konania, ktorá žiadosť bola podaná samostatne v každom jednom vyjadrení za žalovaných k návrhu na začatie konania. Bez takejto žiadosti by postup súdu prvého stupňa nebol správny. Žalovaní riadne vyčísľali trovy konania pred vydaním rozhodnutia o zastavení konania, preto prvostupňový súd postupoval správne, ak žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania, ktoré si vyčísľali. Správne prvostupňový súd na rozhodnutie o trovách konania použil ust. § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p., podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

V prípade, ak dôjde k zastaveniu konania, nie je možné bez ďalšieho (automaticky) o trovách konania rozhodovať tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. s § 146 ods. 2 O. s. p. je natoľko previazané, že oba citované zákonné ustanovenia sa použijú pri rozhodovaní o trovách konania v prípade pokiaľ sa zastavuje konanie. V prejednávanej veci došlo k zastaveniu konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ktorý súdny poplatok nezaplatil žalobca. Preto správne sa zaoberal prvostupňový súd tým, či niektorý z účastníkov zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť. Zavinenie toho, že konanie muselo byť zastavené, môže spočívať aj napr. v tom, že žalobca (účastník konania) nezaplatil súdny poplatok. Zavinenie zastavenia konania je potrebné posudzovať výslovne z procesného hľadiska a z procesného výsledku.

Správne postupoval preto prvostupňový súd, keď zistil, že zastavenie konania zaviniť žalobca. Správne prvostupňový súd priznal ostatným žalovaným náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie svojho práva.

Teda jednoznačne z dôvodu procesného zastavenia konania za trovy konania zodpovedal pred prvostupňovým súdom žalobca.

Preto odvolacie námietky žalobcu odvolací súd považoval za nedôvodné.

Odvolací súd pripúšťa, že v niektorých veciach by mohol prvostupňový súd rozhodnúť o trovách konania pri zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku aj podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., avšak len za tých okolností, že žalovaní by si trovy konania neuplatnili, a že aj pokiaľ si uplatnili trovy konania, ich nevyčíslili, a teda že konanie bolo zastavené ešte pred doručením žaloby na vyjadrenie žalovaným. V prejednávanej veci proces súdu prvého stupňa bol vo vyššom štádiu konania, kedy boli poskytnuté účastníkom konania procesné poučenia, zároveň bol doručený návrh s výzvou na vyjadrenie a preto je riziko žalobcu, ktorý nesie zodpovednosť za prípadne trovy žalovaných, pokiaľ si nesplní svoje procesné povinnosti, akou je okrem iného aj zaplatenie súdneho poplatku, za vzniknuté trovy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

V prejednávanej veci žalovaní si trovy odvolacieho konania uplatnili a zároveň aj vyčíslili vo vyjadrení k odvolaniu, na ktoré boli vyzvaní prvostupňovým súdom. Keďže v konaní pred odvolacím súdom boli žalovaní úspešní účastníci konania, majú právo na náhradu uplatnených a riadne vyčíslených trov konania. Tieto trovy pozostávajú z písomného vyjadrenia vo veci samej k odvolaniu zo dňa 27. 09. 2010 podľa § 10 ods. 10, § 13 ods. 2 a 3, § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 26,28 eur, 1x režijný paušál vo výške 7,21 eur a k tomu 19 % DPH, čo predstavuje 6,63 eur zo základu dane 33,49 eur. Teda spolu náhrada trov odvolacieho konania u každého zo žalovaných predstavuje 40,12 eur. Hodnota veci podľa uplatneného nároku predstavuje 1.697,11 eur, 1.546,45 eur (81,33 eur) plus 71,37 eur delené 3 (§ 13 ods. 3) čo predstavuje 81,33 eur

plus 23,79 eur, spolu 105,12 eur delené 2 (§ 13 ods. 2)=52,56 eur delené 2 (§ 14 ods. 3 písm. b/) 26,28 eur.

Podľa § 161 O. s. p. je povinný žalobca uhradiť uvedené trovy konania žalovaným do 3 dní od právoplatnosti uznesenia na účet zástupcu žalovaných (§ 149 O. s. p.).“

20. Ústavný súd ešte poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

21. Požiadavka ústavne konformného odôvodnenia sa vzťahuje na každý výrok rozhodnutia, teda aj na rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania. Predmetné (sťažnosťou napadnuté) rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 346/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. spravodlivé súdne konanie) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

22. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

23. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

24. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 2 ods. 2 listiny tiež v spojitosti s porušením základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny (pozri body 5 a 6) predmetným rozhodnutím krajského súdu. Vychádzajúc z už citovaných právnych názorov a konštatácií (body 8 až 17) vrátane skutočnosti, že z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že porušenie uvedených článkov ústavy a listiny sťažovateľ zakladá výlučne na tvrdenej „svojvoľnosti“ záverov namietaného rozhodnutia krajského súdu týkajúcich sa odôvodnenia priznania náhrady trov konania žalovaným (pozri bod 4), ústavný súd už nepovažoval za potrebné zaoberať sa týmito ďalšími článkami ústavy, resp. listiny, ktoré mali byť podľa sťažovateľa porušené, a to z dôvodu, že nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže v postupe krajského súdu nebolo zistené porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k namietanému porušeniu už označených článkov ústavy a listiny. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

26. Pokiaľ sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 40/2010 rozhodol krajský súd odlišne ako v jeho veci, ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje súdnym orgánom na to týmto zákonom určeným (zmocneným).

27. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, vrátenie veci krajskému súdu a priznanie náhrady trov právneho zastúpenia) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2011